

“ILK QADAM” DAVLAT DASTURI ASOSIDA MTT GA MASHG’ULOTLARINI TASHKIL ETISHNING YO’L-YO’RIQLARI

Muqumjonova Nargiza Ne’matjon qizi

Xo‘jaobod pedagogika kolleji maxsus fan o‘qituvchisi

Annotatsiya: Ta’lim jarayoni hozirgi kunda dolzarb masalalardan biri bo‘lib kelmoqda. Bunday vaqtda ta’limga kiritilayotgan investitsiya va o‘zgarishlar ancha muhim hisoblanadi, Davlat ta’lim standartlarini yildan yilga eng muqobiliga o‘zgartirib kelmoqda. Ushbu maqolada zamonaviy yondashuv asosida maktabgacha ta’lim tashkilotlarida rivojlanish markazlarini tashkil etish masalalari yoritilgan.

Kalit so‘zlar: zamonaviy ta’lim, ta’lim standartlari, davlat ta’limi, o‘quvchilar, interfaol metodlar.

Kirish: Davlat ehtiyojlarini hisobga olgan holda, dalat "boshlang'ich qadam" dasturi dasturlar, qo'llanmalar, takliflar, qiziqarli kitoblar, turli o'yinchoqlar va vasiylar, maktabgacha yoshdagi yoshlar o'qituvchilari va o'zlari uchun turli sohalarda intellektual o'sishga yordam beradi.

Maktabda o'qish va yoshroq yoshda tayyorgarlik maktabgacha ta'lim tizimining muhim qismi bo'lgan maktabgacha uyushmalar bilan boshlanadi. Maktabgacha tarbiya uyushmasida bajarilgan ibratli ishlarni davr uchun qiziqish darajasida bajarish uchun "birinchi qadam"davlat ko'rsatma dasturi ishlab chiqildi. O'zbekiston Respublikasining maktabgacha ta'lim xizmati respublikaning muayyan qismlari: atrof-muhit, topografik, pul-kredit, ijtimoiy sharoitlarni hisobga olgan holda ushbu dasturni takomillashtirdi.

Dastur tug'ulishdan to yetti yoshgacha bo'lgan yoshlar qancha ma'lumot va qobiliyatlarni ta'minlashi kerakligini o'z ichiga oladi. Bu aqliy fiziologik va aniq fazilatlarni hisobga olgan holda maktabgacha yoshdagi avlodlarning puxta rivojlanishini ta'minlaydi.

Maktabgacha yoshdagi bolalarni intellektual, axloqiy, estetik va jismoniy jihatdan har tomonlama rivojlantirish uchun sharoit yaratish talab etiladi. O'quv jarayonini takomillashtirish bolalarning rivojlanish darajasini va ularning umumiy boshlang'ich ta'limga tayyorligini, shuningdek ularning ijtimoiy, shaxsiy, hissiy, nutq, jismoniy va ijodiy rivojlanishini baholash asosida amalga oshirilishi kerak. O'z xalqining milliy, tarixiy va madaniy qadriyatlariga hurmat, atrof-muhitga ehtiyotkorlik bilan munosabatda bo'lishni shakllantirishga alohida e'tibor qaratish lozim. Ushbu vazifalarni amalga oshirish uchun quyidagilar taqdim etiladi:

O'zbekiston Respublikasi davlat byudjeti mablag'larining cheklanganligini hisobga olgan holda, nodavlat sektor maktabgacha ta'lim tashkilotlari sonining o'sishining harakatlantiruvchi kuchlaridan biri, davlat-xususiy sheriklik esa xususiy tadbirkorlik sub'ektlarini maktabgacha ta'lim tizimiga jalb qilishning asosiy mexanizmi hisoblanadi. maktabgacha ta'limning universalligini ta'minlash, shu jumladan respublikaning chekka tumanlarida va maktabgacha ta'limning namunaviy shakllarini kengaytirish qiyin bo'lgan joylarda yangi muqobil shakllarni joriy etish hisobiga amalga oshirilishi kerak. Maqsadli ko'rsatkichlarga erishish uchun bolalarni maktabgacha ta'limga jalb qilishni ta'minlash uchun quyidagi chora-tadbirlar amalga oshirilishi ko'zda tutilgan:

1) O'zbekiston Respublikasini rivojlantirish davlat dasturlari doirasida va boshqa manbalar hisobidan ajratiladigan mablag'lar hisobidan yangi davlat maktabgacha ta'lim tashkilotlarini qurish va mavjudlarini rekonstruksiya qilish;

2) maktabgacha ta'lim sohasida qulay investitsiya muhitini yaratish, xususiy sektorning maktabgacha ta'lim tashkilotlari salohiyatini oshirishga qiziqishini yanada rag'batlantirish va oshirish;

3) maktabgacha ta'lim sohasida davlat-xususiy sheriklikni yanada rivojlantirish, shu jumladan uning quyidagi shakllari: nodavlat maktabgacha ta'lim tashkilotlari faoliyatini tashkil etish uchun mavjud davlat maktabgacha ta'lim tashkilotlarini, yer uchastkalarini yoki mavjud davlat maktablarini rekonstruksiya qilish va jihozlash sharti bilan xususiy sherikga ta'lim muassasalari binolarini taqdim etish: tashkilotlar bepul; ko'p xonadonli turar-joy binolarini quruvchilarga davlat buyurtmasini berish; davlat maktabgacha ta'lim tashkilotlarini ishonchli boshqarish uchun xususiy sherikga topshirish; yer uchastkasini ajratish yoki kontseptsiya asosida qurish, rekonstruktsiya qilish va jihozlash uchun bino; homiylik va boshqalar.;

4) nodavlat maktabgacha ta'lim tashkilotlari faoliyatini tashkil etishda fuqarolar va tadbirkorlik subyektlarini metodik qo'llab-quvvatlash;

5) sobiq maktabgacha ta'lim muassasalarining bo'sh turgan davlat ob'ektlari va ishlamaydigan binolarini faoliyatini tashkil etish maqsadida o'tkazish maktabgacha ta'lim muassasalari;

6) hamma joyda bolalarni umumiy boshlang'ich ta'limga bir yillik bepul majburiy tayyorlashning yagona tizimini joriy etish;

7) moslashuvchan ish jadvali va rivojlanish, tuzatish xizmatlari va faoliyatining keng doirasini o'z ichiga olgan maktabgacha ta'limning quyidagi muqobil shakllarini joriy etish va rivojlantirish: turli yoshdagi bolalar uchun qisqa muddatli maktabgacha ta'lim guruhlar - "o'yin guruhlar"; maktabgacha yoshdagi bolalarga maktabgacha ta'lim xizmatlarini ko'rsatish dasturi uyda - "Ism tashriflari"; maktabgacha ta'lim tashkilotlarining korporativ guruhlar va boshqalar.;

Bu nazariya va amaliyotni birlashtirishning mantiqiy natijasidir. STEAM Amerikada ishlab chiqilgan. Ba'zi maktablar bitiruvchilarning martabasini hisobga olib, fan, texnologiya, muhandislik va boshqa fanlarni birlashtirishga qaror qilishdi.

Maktabgacha yoshdagi bolalar faoliyatining muvaffaqiyati birinchi navbatda ularning didaktik tamoyillarni (qonunlarni) qanchalik yaxshi amalga oshirishiga bog'liq. Ta'lim qonunlari bu o'qitish jarayoniga qo'yiladigan talablar to'plami. Ta'lim tamoyillari ta'limning barcha bosqichlarini va barcha fanlarni o'qitish uchun asos bo'lgan qonun va qoidalardir. Ta'lim qonunlari talaba va o'qituvchi o'rtasidagi eng muhim ichki munosabatlarni aks ettiradi.

O'zbekiston prezidenti Sh. Mirziyoyev 2017- yil 7 fevraldagi farmoni bilan 2017-2021 yillarda O'zbekistonni rivojlantirishning beshta ustuvor yo'nalishi bo'yicha harakatlar strategiyasini tasdiqladi. Shu munosabat bilan strategiya loyihasi aholi va tadbirkorlarni tashvishga solayotgan dolzarb masalalarni har tomonlama o'rganish, qonun hujjatlari, huquqni qo'llash amaliyoti va xorijiy tajribani tahlil qilish natijalari asosida ishlab chiqilgan.

Hujjat internetda e'lon qilindi va ekspertlar va jamoatchilik tomonidan keng muhokama qilindi. Ijtimoiy sohalarni rivojlantirishda milliy istiqlool tamoyillari va xalqning boy intellektual merosi va umuminsoniy qadriyatlarning ustuvorligi asosida ta'limning barcha darajalari va bosqichlarida o'quvchilarning ma'naviy-axloqiy fazilatlarini rivojlantirish, ta'limni boshqarish tizimini takomillashtirish, ijtimoiy-iqtisodiy va ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish shakllarini rivojlantirish. ma'muriyat., diqqat ta'lim muassasalarini mintaqalashtirishga qaratilgan.

Xulosa. Ilmiy ta'lim printsiplari o'quvchilarga fan va texnika taraqqiyotining hozirgi darajasiga muvofiq ilmiy bilimlarni berishga va maktab ta'limi jarayonida yoshlarni ilmiy bilimlar bilan tanishtirishga qaratilgan. Didaktikaning ilmiy printsiplari bu nafaqat ta'lim mazmuni bilan, balki o'qitish usullari bilan ham bog'liqdir. Bu maktab ta'limi jarayonida ilmiy-texnik yutuqlardan foydalanishga qaratilgan o'qitish usullarini takomillashtirishni talab

qiladi. Shuningdek, talabalarning umumiy tayyorgarligi va darajasi va yosh xususiyatlariga mos keladigan ilmiy tadqiqot usullarining eng oddiy shakli bilan tanishishni talab qiladi. Xususan, bu talabalardan atrof-muhitni, narsalarni, hodisalarni va hodisalarni mustaqil ravishda kuzatishni, tajribalar o'tkazishni va ularni dastlabki ilmiy tadqiqot usullari bilan tanishtirishni talab qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Gaffarova, H. (2022). Innovatsion ta'lim jarayonida maktabgacha ta'lim tashkilotlari tarbiyachilarining ijtimoiy-pedagogik kompetentsiyasini shakllantirish faoliyati. Jismoniy va texnologik ta'lim, tech/article/view/6539 4(4). izvlecheno ot <https://ruslit.jdpu.uz/index.php/phys>
2. Yangiboyevna, G. H. (2022). Tug'ilgandan besh yoshgacha bo'lgan bolalar uchun nutqni rivojlantirish bo'yicha pedagogik ishlarning mazmuni va shartlari. EVROPA BIZNESNI BOSHLAGAN VA OCHIQ JAMIYAT JURNALI, 2 (1), 81-83. Olingan <https://inovatus.es/index.php/ejbsos/article/view/206>
3. Yangiboyevna G. H. maktabgacha yoshdagi bolalarni tasviriy adabiyot bilan tanishtirish orqali ijodiy ko'nikmalarni rivojlantirishda oilaning o'rni va ahamiyati // olimning veb-sayti: xalqaro ilmiy tadqiqot jurnali. – 2022. – T. 3. – №. 5. – C. 817-820.
4. Gaffarova Xurriyat Yangiboyevna. (2023). MAKTABGACHA TA'LIMDA STEAM TA'LIM TEXNOLOGIYASI. Academia Fan Repository, 4(04), 428-434. Olingan <https://academiascience.com/index.php/repo/article/view/196>